

Bokföringsnämndens kommunsektion, 8.1.1998

21. Utlåtande om bokslutscheman för samkommuner

Begäran om utlåtande

Samkommun A har bitt bokföringsnämndens kommunsektion om ett utlåtande om huruvida samkommunen kan tillämpa Tidningarnas förbunds mall till kontoplan i sin bokföring. Samkommunen, som inrättats av elva kommuner, har som uppgift att förlägga och publicera en lokaltidning på prenumerationsbasis. Samkommunen uppger sig vara en självförsörjande enhet, som inte fått något ekonomiskt stöd av medlemskommunerna utöver det grundkapital som de investerat.

Samkommunens förvaltning följer kommunallagen, men fungerar enligt uppgift på samma sätt som andra företag i den grafiska branschen. Samkommunens resultaträkning har i tillämpliga delar gjorts upp enligt schemat i 1 § bokföringsförordningen. Samkommunens balansräkning har gjorts upp enligt balansräkningsschemat i 7 § bokföringsförordningen. Samkommunen har gjort upp en finansieringskalkyl, där årsbidrag, investeringar, amorteringar på lån och förändringar i rörelsekapitalet framgår.

Motiveringar till utlåtandet

Enligt 67 § kommunallagen tillämpas bokföringslagen till tillämpliga delar i kommuners och samkommuners bokföring och bokslut. Kommunsektionen ger anvisningar om hur stadgandena i bokföringslagen skall tillämpas. Kommunsektionens anvisningar är i fråga om samkommuners bokföring och bokslut en grund för den goda bokföringssed som förutsätts i 3 § bokföringslagen.

Bokföringsnämndens kommunsektion kan enligt förordningen om bokföringsnämnden (810/95) av särskilda skäl bevilja undantag i fråga om bl.a. uppgörande av resultaträkning och balansräkning för en viss tid i enskilda fall eller branschvis. Undantag kan beviljas i ärenden som hör till bokföringsnämndens befogenheter med undantag för ärenden som innebär avsevärda avsteg från gällande bokföringspraxis och bokföringsprinciper.

Enligt 68 § kommunallagen skall en samkommuns bokslut omfatta resultaträkning och balansräkning med noter samt en tablå över budgetutfallet och verksamhetsberättelse. På basis av 67 § kommunallagen görs samkommunens bokslut upp enligt stadgandena i kommunallagen och i tillämpliga delar enligt stadgandena i bokföringslagen.

I 20 § bokföringslagen stadgas om uppgörande av balansräkning. Om balansräkningsschemat stadgas i förordning. Balansräkningsschemat i 7 § bokföringsförordningen är gemensamt för alla bokföringsskyldiga. I 11 § bokföringsförordningen förutsätts en mer detaljerad balansräkning än i schemat, om detta behövs för att specificera balansposterna. I samma paragraf stadgas också att den bokföringsskyldige med avvikelse från 7 § skall använda benämningar som motsvarar verksamhetens art för de poster som ingår i huvudgrupperna, om verksamhetens art det kräver. Kommunsektionen har 8.1.1996 givit allmänna anvisningar om uppgörande av kommuners och samkommuners balans och om det balansräkningsschema som skall tillämpas.

Om uppgörande av resultaträkning stadgas i 19 § bokföringslagen och föreskrifter om det schema som skall användas för balansräkning finns i 1-6 § bokföringsförordningen. Kommunsektionen har 8.1.1996 givit en allmän anvisning om hur kommuner och samkommuner skall göra upp resultaträkning och om det schema för resultaträkning som kommuner och samkommuner skall tillämpa. Enligt den allmänna anvisningen skall resultaträkningen göras upp enligt det givna schemat oberoende av hur samkommunen organiserat sin verksamhet.

Bokföringslagen innehåller inte några stadganden om uppgörande av finansieringskalkyl, utan dessa ingår i lagarna för resp. samfund eller bygger på andra allmänna anvisningar. Angående uppgörande av finansieringskalkyl och schemat för den har kommunsektionen givit en allmän anvisning 8.1.1996. Enligt anvisningen hör finansieringskalkylen till den obligatoriska informationen i bilagorna till bokslutet. Finansieringskalkylen kompletterar den bild resultaträkningen, balansräkningen och noterna till dessa ger om inkomstfinansieringens tillräcklighet, om investeringar, placeringar och kapitalfinansiering.

Kommunsektionen har 16.12.1996 givit en rekommendation om mall till kontoplan för kommuners och samkommuners externa bokföring. Mallen är avsedd att tillämpas från 1.1.1997. I kontoplanen beaktas de grupperingar som förutsätts i resultat- och balansräkningarna samt Statistikcentralens klassificeringar för ekonomistatistik. Kontobenämningar som är mer detaljerade än dessa liksom kontonummeringen i sin helhet är riktgivande. Samkommunen kan avvika från dem till exempel genom att använda en kontoplan som allmänt används inom branschen om samkommunens behov av uppgifter

eller bokföringssystem förutsätter detta. Avsikten är emellertid att kommunsektionens kontoplan skall ge en så enhetlig klassificeringsmodell som möjligt för samkommunernas externa bokföring.

Innehållet i de scheman för resultat- och balansräkning som samkommun A presenterat sammanfaller i stor utsträckning med kommunsektionens scheman. Placeringen av avskrivningar och finansieringskostnader och -intäkter i schemat avviker emellertid från det schema för resultaträkning som givits till samkommunerna. Likaså avviker benämningarna i resultaträkningen och balansräkningen, till vissa delar till och med för huvudgrupperna, från de scheman som givits till samkommunerna. De avvikande benämningarna kan göra det svårare att sammanställa uppgifterna i koncernboksluten för medlemskommunerna.

Samkommun A:s schema för finansieringskalkyl är bristfälligt bl.a. beträffande presentationen av finansieringsandelar för investeringar, försäljning av anläggningstillgångar, långfristiga fordringar och främmande kapital samt ökning av eget kapital. En finansieringskalkyl som är så förenklad som den samkommunen föreslår ger inte tillräckliga uppgifter om samkommunens använda och tillförda medel.

Kommunsektionens utlåtande

Samkommun A kan lämna riktiga och tillräckliga uppgifter om verksamhetens resultat och sin ekonomiska situation enligt de scheman för resultaträkning, balansräkning och finansieringskalkyl som ingår i kommunsektionens allmänna anvisningar. Kommunsektionen anser det inte vara motiverat att samkommunen presenterar sitt lagstadgade bokslut uppställt så att det avviker från ovan nämnda scheman. Om samkommunen för jämförelser inom branschen anser det vara nödvändigt att presentera rörelsevinsten, kan den göra upp en separat resultaträkning i informationssyfte eller presentera rörelselvinsten i noterna till den lagstadgade resultaträkningen.

Samkommunen kan tillämpa kontobenämningar som avviker från kommunsektionens mall till kontoplan förutsatt att de lagstadgade bokslutskalkylerna kan härledas från den kontoplan som samkommunen tillämpar.